

Valtuutettu Janne Kuoppalan ja kahdeksan muun valtuutetun aloite: Ajokorttiavustus nuorille

Kaupunginvaltuusto 06.10.2025 § 113

Valtuutettu Janne Kuoppala esitti seuraavan aloitteen:

Ajokorttiavustus nuorille

Kemin Vasemmistoliitto ehdottaa, että kunta ottaa käyttöön ajokorttiavustuksen 17–23-vuotiaille nuorille. Monilla aloilla ajokortti on työllistymisen edellytys, erityisesti alueilla, joissa julkinen liikenne on rajallista. Kaikilla nuorilla ei kuitenkaan ole taloudellisia mahdollisuuksia ajokortin suorittamiseen.

Ajokorttiavustus tukisi nuorten työllistymistä, itsenäistymistä ja alueelle juurtumista. Se myös edistäisi kunnan elinvoimaisuutta ja ehkäisisi nuorten poismuuttoa. Avustuksen tarkemmat ehdot, kuten tulosidonnaisuus tai osuus kustannuksista, voidaan määritellä kunnan päätöksenteossa.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 386

Valmistelu

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoon saatetuksi. Kaupunginhallitus pyytää hyvintoimialalta lausuntoa asiasta, joka vastaa pääosin kaupungin myöntämistä avustuksista. Lausuntoa antaessaan hyvinvointitoimialan tulee huomioida edellytykset käyttötalouden kustannustason muutoksiin.

Päätös Kaupunginhallitus merkitsi aloitteen tietoon saatetuksi. Kaupunginhallitus päätti pyytää hyvintoimialalta lausuntoa asiasta, joka vastaa pääosin kaupungin myöntämistä avustuksista. Lausuntoa antaessaan hyvinvointitoimialan tulee huomioida edellytykset käyttötalouden kustannustason muutoksiin.

Hyvinvointilautakunta 22.01.2026
558/02.05.01.00/2025

Valmistelu vs. hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen 040 588 5735, vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala 040 775 9356

Valtuutettu Janne Kuoppalan ja kahdeksan valtuutetun aloitteessa ehdotetaan, että Kemin kaupunki ottaa käyttöön ajokorttiavustuksen 17–23

-vuotiaille nuorille. Aloitteessa esitetään, että avustuksella tuettaisiin nuorten työllistymistä, itsenäistymistä ja alueelle kiinnittymistä sekä ehkäistäisiin nuorten poismuuttoa. Avustuksen tarkemmiksi ehdoiksi esitetään määriteltäväksi esimerkiksi tulosisidonnaisuus ja avustuksen osuus kustannuksista.

Hyvinvointitoimiala tunnistaa ajokortin merkityksen nuorille myös työelämään siirtymisen tukena ja arjen sujuvuuden kannalta. Kemi on kompakti kaupunki, jossa arjen liikkuminen on helppoa ja etäisyydet lyhyitä. Yksityisautoilun vaihtoehtona liikkumisen saavutettavuutta voidaan edistää joukkoliikenteen kehittämisellä, mikä tukee kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua opiskeluun, työhön ja vapaa-ajan toimintaan.

Meri-Lapin alueen joukkoliikenne liikennöi Kemin, Tornion, Keminmaan, Simon ja Tervolan alueilla ja Kemissä järjestetään kaupunkiliikennettä, jonka kaupunki tarjoaa uusille asukkaille maksuttomana muuttovuodeksi. Talvikaudella 2026 Kemin ja Tornion väliset joukkoliikenneyhteydet vahvistuvat uusilla, lisääntyvillä julkisen liikenteen ratkaisilla, jotka parantavat saavutettavuutta nuorille, opiskelijoille ja työntekijöille.

Ajokortin hankintaan tai kustannuksiin liittyviä tukimuotoja on otettu käyttöön pääasiassa pienissä kunnissa, jotka ovat alkaneet maksaa ajokortin kustannuksia lukion tai ammatillisen koulutuksen opiskelijoille. Kemissä esitetty aloite on laajempi kohdistuen suuremmalle ryhmälle (17-23 -vuotiaat) ja ei olisi sidottu nimenomaan toisen asteen opintojen suorittamiseen.

Ajokorttiavustuksen toteuttamisen keskeinen haaste liittyy tulosisidonnaisuuteen ja tulotietojen todentamiseen. Vaikka nuoret ovat pääosin opiskelijoita ja heillä on opiskelijakortti, he voivat samanaikaisesti työskennellä ja ansaita huomattavia tuloja. Opiskelijoiden tulot eivät ole reaaliaikaisesti nähtävissä, vaan Kela tarkistaa vuositulot jälkikäteen Verohallinnon tiedoista. Tämä tarkoittaa, että tulosisidonnaisen avustuksen hallinnointi vaatii tarkkaa tarveharkintaa, jotta vältetään väärinkäytökset ja varmistetaan oikeudenmukaisuus. Avustuksen käyttöönotto edellyttäisi resurssien kohdentamista avustuksen valmisteluun, hakemusten käsittelyyn, myöntämiseen, maksatukseen ja seurantaan.

Kustannusarvio eri hakijamäärillä:

Kohderyhmä:

- Arvio 17–23-vuotiaista Kemissä vuonna 2025: n. 1 240 nuorta
- Ajokortin omistus: noin 80 % → ilman korttia n. 248 nuorta

Avustuksen suuruus:

- 300 € / henkilö

Hakijoiden osuus	Hakijoita	Kustannus (€)
30 %	74	22 200
50 %	124	37 200
70 %	174	52 200
100 %	248	74 400

Esimerkkiarvio perustuu kansallisiin tilastoihin ajokortin omistuksesta sekä Kemin väestöennusteeseen (tarkka asukasluku julkaistaan 3/2026).

Kemin kaupungistrategia 2030 on hyväksytty valtuustossa 6.10.2025 § 108. Hyvinvointitoimialan vuoden 2026 strategiaa toteuttavat projektit, kuten hyvinvoinnin vahvistaminen, harrastamisen ja osallisuuden edistäminen kaikissa ikäryhmissä sekä liikunnallisen elämäntavan, elintapaohjauksen ja toimintakyvyn edistäminen, tukevat nuorten arjen toimintaedellytysten vahvistamista kokonaisvaltaisesti.

Kemin kaupunki tukee nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja liikkumista yleisillä ja laajasti saavutettavilla palveluilla. Toisen asteen koulutus on oppivelvollisuuden perusteella maksutonta 20 vuoteen saakka, joka tukee nuorten kouluttautumista ja työllistymisvalmiuksia. Harrastamiseen ja vapaa-aikaan ovat käytössä Sportti- ja Kaikukortit, joilla voi osallistua maksuttomasti kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin. Lisäksi kaupunki tarjoaa alle 18-vuotiaille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia.

Ajokorttiavustusten vaikuttavuudesta nuorten työllistymiseen, alueelle kiinnittymiseen tai poismuuton ehkäisyyn ei ole saatavilla arvioitua näyttöä. Uusia avustusmuotoja arvioitaessa työllistymisen edellytyksiä, liikkumisen saavutettavuutta ja julkisen liikenteen rajallisuutta tulee tarkastella suhteessa liikunnallisen elämäntavan edistämiseen sekä nuorten työllisyyttä panostaviin toimiin, kuten kesätyöllistämiseen, ohjaamotoimintaan, palkkatuen kohdentamiseen ja nuorten työllistämisseteliin. Lisäksi on huomioitava yhteensopivuus kaupungin vihreiden arvojen kanssa sekä käyttötalouden vaikutukset.

Kemin kaupunki voi tukea nuorten työllistymistä, itsenäistymistä ja alueelle juurtumista sekä edistää kunnan elinvoimaisuutta kehittämällä ja vahvistamalla koulutuksen, työllisyyspalveluiden ja paikallisen elinkeinoelämän välistä yhteistyötä ja esimerkiksi pyrkiä lisäämään nuorille suunnattuja työ-, harjoittelu- ja oppisopimusmahdollisuuksia sekä tarjoamalla kohtuuhintaista asumista ja arjen liikkumisen saavutettavuutta joukkoliikennettä kehittämällä. Lisäksi monipuolisilla harrastus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluilla tuetaan nuorten kiinnittymistä kotikuntaan ja voidaan ehkäistä poismuuttoa.

Kaupunginhallituksen päätöksessä 20.10.2025 § 386 todetaan, että lausuntoa antaessaan hyvinvointitoimialan tulee huomioida edellytykset käyttötalouden kustannustason muutoksiin. Hyvinvointitoimialan 2026 talousarviossa ei ole huomioitu ajokorttiavustuksen kustannuksia. Edellä esitetyn lausunnon perusteella hyvinvointitoimialalla ei voida budjetin sisältä kohdentaa erillistä määrärahaa ajokorttiavustukseen.

Esittelijä

vs. hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi lausunnon valtuutettu Janne Kuoppalan ja kahdeksan muun valtuutetun aloitteeseen Ajokorttiavustus nuorille ja lähettää sen kaupunginhallitukselle.

Päätös